

25. การพัฒนาชนบทของประเทศอินโดนีเซีย

รัฐบาลอินโดนีเซียได้กำหนดแนวทางการพัฒนาประเทศ โดยเน้นหนักเรื่องขยายผลของการพัฒนา และมีหลักว่าการพัฒนานั้นควรจะต้องถึงมือประชาชนทุกคน และทุกห้องที่ทั่วประเทศ และให้ความเอาใจใส่ในพื้นที่ที่มีประชาชนหนาแน่นและขาดการดูแลเอาใจใส่เป็นพิเศษ มีการประสานงานกันและทำกิจกรรมร่วมกัน การคัดเลือกพื้นที่ที่จะปฏิบัติการในหมู่บ้านก็ได้กระทำร่วมกันระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ รัฐบาลอินโดนีเซียเชื่อว่าการพัฒนาแบบผสมผสานนี้จะทำให้มีกำลังเข้มแข็ง และเป็นรากฐานแห่งการพัฒนาในอนาคต

ลักษณะของหมู่บ้าน

หมู่บ้าน (Desa) มีกฎหมายรับรองพร้อมกับสิทธิในการเลือกหัวหน้าหมู่บ้านด้วยการเลือกตั้งจะใช้การออกเสียงโดยตรง หรือผ่านผู้แทนก็ได้ ขึ้นอยู่กับความหนาแน่นของประชากร หรือพื้นที่ ผู้แทนจะมาจากฝ่ายบริหารหมู่บ้านไม่ใช่มาจากพรรคการเมือง แต่ละหมู่บ้านจะมีระบบการบริหารและกรรมการหมู่บ้านของเขาเอง

เพื่อความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว ก็ได้ตั้งสถาบันพัฒนาขึ้นเรียกว่า Lembaga Social Desa หรือคณะกรรมการพัฒนาสังคมในหมู่บ้าน หรือเรียกสั้น ๆ ว่า LSD. สถาบันแห่งนี้จะรับผิดชอบเรื่องการวางแผน และสนับสนุนโครงการพัฒนาหมู่บ้าน และในขณะเดียวกันก็ให้ความร่วมมือกับประชาชนในระดับหมู่บ้านด้วย

โดยปกติหมู่บ้านนั้นจะแบ่งย่อยออกไปเป็นหมู่เล็ก ๆ เรียกว่า Rukun Kampung หรือเป็นชื่อท้องถิ่นโดยเฉพาะก็ได้ แต่ขนบธรรมเนียมประเพณีและองค์กรของชุมชนจะคล้าย ๆ กัน หรืออาจจะแบ่งให้เล็กกว่านั้นอีกก็ได้ โดยมีเจ้าของบ้าน 20-40 คน เรียกว่า Rukun telangga หรือสมาคมเพื่อนบ้าน

จำนวนครอบครัวของ Rukun Kampongs และ Rukun telanggas จะขึ้นอยู่กับขนาดของหมู่บ้าน หมู่บ้านทุกหมู่จะพึ่งพาอาศัยกันและกันไม่แยกจากกัน การดำเนินงานพัฒนาชนบทอยู่ในความรับผิดชอบของกรมการพัฒนาชนบท กระทรวงมหาดไทย ซึ่งได้มีหลักและวิธีการดำเนินงานดังต่อไปนี้

การจำแนกประเภทหมู่บ้าน (Village Classification)

หมู่บ้านของประเทศอินโดนีเซีย มีความแตกต่างกันออกไปในลักษณะของประเพณี โครงสร้าง ชีวิตความเป็นอยู่ ทรัพยากร

รัฐบาลอินโดนีเซียได้กำหนดวิธีการจำแนกประเภทหมู่บ้านโดยข้อมูลและแบบสอบถามแบบพิเศษ สำหรับวัดศักยภาพของหมู่บ้านต่าง ๆ ด้วย ซึ่งเหล่านี้จะทำให้ทราบรูปแบบของหมู่บ้านนั้น ๆ ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ

- (1) ดั้งเดิม (Swadaya)
- (2) กำลังพัฒนา (Swakarya)
- (3) พัฒนาแล้ว (Swasembada)

นโยบายรัฐบาลกำหนดไว้ว่า ภายใน 30 ปี หลังประกาศใช้แผน PELITA 1 หมู่บ้านจะเป็น Swasembada คืออยู่ในระดับพัฒนาแล้วทั้งหมดทั่วประเทศ ซึ่งก็จะต้องทำให้จำนวนหมู่บ้านที่จะเขยิบเป็นระดับ Swasembada เพิ่มจำนวนให้ได้ 4% ทุก ๆ ปี โดยไม่ลืมน่าว่าแต่ละปีจำนวนหมู่บ้านก็เพิ่มขึ้นด้วย

กลไกการพัฒนาชนบท (The Mechanism for Rural Development)

การพัฒนาชนบทจะต้องร่วมมือกันระหว่างรัฐบาล และประชาชน รัฐบาลประสานและประชาชนอุทิศตนเข้าร่วมโครงการ ในการบริหารงานทุกระดับนี้ใช้กลไกการประสานงานเป็นหลัก

1. “การวางแผนจากเบื้องล่าง” ใช้การประชุมชาวบ้าน เพื่อพิจารณาว่าจะทำอะไรก่อน โดยมี
  2. Kecamatan หรือตำบลจะพิจารณาอีกครั้ง แล้วส่งให้ Kabupaten หรืออำเภอทบทวน
  3. Kabupaten Workshop จะศึกษา
    - ก. บทบาทของตำบลในอำเภอท้องถิ่น
    - ข. ข้อมูลโดยละเอียดของหมู่บ้าน โดยการใช้การสำรวจ
    - ค.- ข. จะเป็นข้อมูลสำหรับการอภิปรายในระดับนี้ ซึ่งจะมีผลออกมาว่าจะทำโครงการอะไร ชาวบ้านจะทำโครงการอะไร ระดับสูงกว่านั้นจะอย่างไร
  4. จังหวัดจะจัดการประชุมประสานงานเพื่อ (จัดทำโครงการ) พัฒนาชนบท การประชุมระดับนี้จะพิจารณาโครงการระดับชาติ และระดับภาคด้วยพร้อม ๆ กัน หลังจากประชุมเสร็จก็จะใช้วิธีสั่งการ
  5. ต่อจากนี้เป็นการประชุมระดับชาติ เพื่อเปิดอภิปรายถึงข้อแตกต่างต่าง ๆ และค้นหาวิธีสำหรับโครงการที่ดำเนินการได้ ในลักษณะพัฒนาชนบทแบบผสมผสาน
- ในระดับ Kecamatan นี้เอง รัฐบาลและประชาชนก็ร่วมกันทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ ในรูปของ BDKP ตำบล (โดยใช้ระบบ BDKP คือระบบที่จะให้มีการประสานงานกันของโครงการพัฒนาชนบท และกิจกรรมของหมู่บ้านต่าง ๆ ใน 1 ตำบล)

การประสานงานโดยใช้ระบบ UDKP (Strengthening Coordination : The UDKP System)

UDKP คือระบบการพัฒนาชนบทแบบผสมผสานและสมบูรณ์แบบ ซึ่งจะช่วยส่งเสริมและเพิ่มพูนการสวัสดิการชุมชน ในการเอื้ออำนวยให้หมู่บ้านเป็นหมู่บ้านที่พัฒนาแล้ว UDKP ใช้ในท้องที่ 1 ตำบล โดยใช้วิธีการพัฒนาทุกหมู่บ้านในตำบลนั้นไปพร้อม ๆ กันทีเดียว

UDKP จะต้องใช้หลังจากมีการ “วางแผนจากเบื้องล่าง” เสียก่อนข้อจำกัดในด้านงบประมาณและบุคลากร ทำให้ต้องมีการเลือกท้องที่ที่จะดำเนินการ (เป็นอันดับแรก) เสียก่อน ตำบล (Kacamatan) ที่จะดำเนินการตามระบบ UDKP นี้จะต้องเลือก และเตรียมการไว้อย่างรอบคอบดีแล้ว

การเลือก เลือกที่ระดับ Kabupaten หลังจากการสัมมนาปฏิบัติการของหน่วยราชการ และผู้แทนจากกลุ่มอิทธิพลในอำเภอนั้น

UDKP Workshop

การสัมมนาเชิงปฏิบัติการของ UDKP นี้ จะพิจารณากำหนดบทบาทของตำบลแต่ละตำบลในอำเภอนั้น และกำหนดว่าตำบลไหนจะดำเนินการก่อน (ซึ่งจะพิจารณาจากพื้นที่และศักยภาพของการเติบโต) ตำบลที่ได้รับเลือกแล้วจะต้องมีการสำรวจหาข้อมูลโดยละเอียดของหมู่บ้านในตำบลนั้น นำผลมาประชุมอภิปรายกันที่ตำบลโดยมีกำนัน (Camat) หน่วยราชการ หัวหน้ากลุ่มสำคัญ ผู้ใหญ่บ้าน และคณะกรรมการพัฒนาด้านสังคมของหมู่บ้าน (LSD) ต่าง ๆ เข้าร่วมด้วย ทำการพิจารณาโครงการที่จะดำเนินการต่อไป โดยคำนึงว่าอยู่ในกรอบของการสัมมนาปฏิบัติการ และการสำรวจดังที่ได้ทำไว้ก่อนหน้านี้อีกด้วย

ในระดับจังหวัด จะต้องมีการประชุมประสานงานการพัฒนาชนบท เพื่อวางแผนกำหนดแนวทางปฏิบัติการ และบุคลากรในโครงการพัฒนาชนบท โดยมีคณะกรรมการใหญ่วางแผนพัฒนาระดับภาค ผู้แทนกรมกองที่เกี่ยวข้อง และหน่วยราชการส่วนท้องถิ่นเข้าร่วมด้วย ผลจะออกมาเป็นรูปของการสั่งการให้มีการประชุมสัมมนาในเชิงปฏิบัติการที่ระดับอำเภอต่อไป

การประชุมระดับชาติก็จะกระทำคล้าย ๆ กัน เพื่อกำหนดโครงการพัฒนาชนบท อินโดนีเซียมีเป้าหมายของการตั้ง UDKP ตำบลแต่ละปีคือ 200 ตำบล ดังนั้น เมื่อครบแผน PELITA 2 จำนวน UDKP ตำบลจะเป็น 1,000 ตำบล

การประเมินผลการปฏิบัติการ ปรากฏว่าระบบ UDKP ตำบลมีประสิทธิผลดีมาก คือในท้องที่ที่มีการใช้ระบบ จำนวนหมู่บ้านพัฒนาแล้ว (Swasembada) เพิ่มจำนวนมากกว่าในท้องที่ที่ไม่ใช้ คือเพิ่มคิดเป็น 8.48% หรือเพิ่มเป็นสองเท่าของเป้าหมายในระยะต้นที่ได้ตั้งไว้

คณะกรรมการด้านสังคมของหมู่บ้าน สถาบันการพัฒนาระดับหมู่บ้าน (Lombaga Social Desa (LSD))

การพัฒนาในท้องถิ่นชนบท ซึ่งมีจำนวนประชากรถึง 81% ของประเทศนั้นจะต้องตั้งเข็มไว้ที่การพัฒนาประชาชน และเพื่อประชาชน ทั้งนี้ ก็เพื่อให้ประชาชนสามารถผลักดันให้ประเทศชาติมีความเจริญก้าวหน้าสืบไป ปัญหาก็คือทำอย่างไรจึงจะสามารถดึงประชาชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมพัฒนาของหมู่บ้านของตนเอง คำตอบก็คือจะต้องมีการจัดองค์กรของหมู่บ้าน ซึ่งได้ดำเนินการอยู่ในหลายหมู่บ้านอันนับเป็นนิมิตรอันดีในอันที่จะให้มีการเข้าร่วมของประชาชนในกิจกรรมพัฒนานั้น แต่ในขณะเดียวกันก็ก่อให้เกิดความขัดแย้งซึ่งมีผลเสีย และมีการดำเนินโครงการซ้ำซ้อนโดยไม่จำเป็น อันทำให้โครงการที่มีได้เป็นที่รู้จักของประชาชนพลอยถูกทอดทิ้งไปด้วย

การร่วมดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพจำเป็นต้องก่อให้เกิดบรรยากาศของการร่วมมือที่ดี และการกำหนดขอบเขตความรับผิดชอบของแต่ละกลุ่มไว้ คณะกรรมการหมู่บ้านด้านสังคม (LSD) จึงได้กำหนดให้มีขึ้นทั่วประเทศ โดยให้ดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ (LSD) ตั้งโดยพระราชกฤษฎีกาที่ 81, 1977

ก่อนจะมีประกาศพระราชกฤษฎีกากำหนดให้มี LSD ให้มีการทดลองหลายระยะดำเนินการเรียบร้อย LSD จึงเปรียบได้กับสถาบันเชิงชุมชนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านของตน ตั้งแต่ขั้นวางแผนจนถึงขั้นดำเนินการโครงการ ซึ่งประชาชนได้เห็นชอบแล้วเปรียบได้กับองค์กรศูนย์รวมพลัง (Umbrella body) ในระดับหมู่บ้านนั่นเอง LSD เป็นทั้งสะพานให้มีการร่วมมือในกิจกรรมชุมชนและเป็นทั้งส่วนราชการในการให้มีการพัฒนาหมู่บ้าน และการส่งเสริมสวัสดิการทั่วไป เจ้าหน้าที่จำนวน 15-30 คน ประกอบด้วยผู้แทนจากองค์กรหมู่บ้านต่าง ๆ ซึ่งคัดเลือกแล้ว และจากกลุ่มอิทธิพล และกลุ่มนักวิชาชีพ มีผู้ใหญ่บ้านเป็นประธาน LSD เป็นคณะที่มีอิสระไม่มีผู้แทนจากระดับสูงเข้ามาร่วมด้วย และมีการติดต่อซึ่งกันและกันในลักษณะของการร่วมมือกัน และในเชิงปรึกษาหารือกันและกัน

โครงการสำคัญของ LSD คือ โครงการรณรงค์เพื่อชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีที่เรียกว่าโครงการ PKK ซึ่งเป็นโครงการเบ็ดเสร็จเพื่อที่จะส่งเสริมในการอุทิศตนของสตรีที่มีต่อครอบครัวและต่อสวัสดิการชุมชนซึ่งเพิ่มมากขึ้น และมีประสิทธิภาพโครงการนี้ให้ความสำคัญต่อบทบาทของสตรีในบ้านและนอกบ้าน และให้สตรีตระหนักในความสามารถของตนในอันที่จะพัฒนาชนบท แต่เป็นที่น่าเสียดายที่การเข้ามีส่วนร่วมของสตรีในการที่จะพัฒนาชีวิตแบบชาวบ้านทั้งในแง่ของสังคมและเศรษฐกิจยังถูกจำกัดโดยปัจจัยมากมายหลายประการ

โครงการที่จะประสบความสำเร็จได้นี้ จะต้องดำเนินการในหมู่บ้านเล็ก ๆ โดยที่สตรี

ผู้ที่มีลักษณะหัวก้าวหน้า จะได้รับการช่วยเหลือให้แสดงบทบาทของผู้นำการเปลี่ยนแปลงทั้งในบ้าน
นอกบ้าน และในชุมชน

โครงการดำเนินงานพัฒนาชนบท

เพื่อให้ดำเนินงานให้เป็นไปตามหลักการดังกล่าว กรมการพัฒนาชนบทได้กำหนด
โครงการดำเนินงานไว้ 10 โครงการ คือ

1. การสำรวจหมู่บ้านและระบบการจำแนก (Village Survey and Classification System)

โครงการนี้ตั้งขึ้นในอันที่จะปรับปรุงระบบของการจำแนกขั้นการพัฒนาของ
หมู่บ้านต่าง ๆ ให้ได้ถูกต้องแม่นยำขึ้น ซึ่งอาจจะหมายรวมถึงการปรับปรุงระบบการมอบหมาย
หน้าที่ และการประเมินผลซึ่งดำเนินการอยู่แล้วโดยปกติธรรมดา

2. การประกวดหมู่บ้าน (Village Competition)

การจัดประกวดหมู่บ้านประจำปีซึ่งจัดโดยรัฐบาล มีจุดประสงค์หลายประการ
ด้วยกัน อาจจะนับได้ว่าเป็นระยะการประเมินผล ซึ่งทำให้ได้บันทึกกิจกรรมประจำปี และผล
สำเร็จประเมินไว้ โครงการนี้ไม่ได้เป็นที่ประชันขันแข่งกันระหว่างหมู่บ้านด้วยกัน แต่จะเป็น
การประเมินผลความก้าวหน้าของหมู่บ้าน ซึ่งจะเทียบกับปีก่อนนี้

การประกวดหมู่บ้านนี้ นับว่าเป็นประโยชน์มากในการยับยั้งบทบาทของผู้นำหมู่บ้าน
ในอันที่จะเร่งเร้าให้มีการเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนของตนอย่างแข็งขัน ทั้งในด้านการ
วางแผนและในกิจกรรม

3. การเสริมสร้างความศักดิ์สิทธิ์ของระบบ UDKP (Strengthening the UDKP System)

การเสริมสร้างความศักดิ์สิทธิ์ของระบบ UDKP นี้ มีวัตถุประสงค์ที่จะให้มีการ
ประสานงานการพัฒนาชนบทแบบผสมผสานให้ดีขึ้นกว่าเดิม และรวมตลอดทั้งกิจกรรมต่อ
ไปนี้ คือ

3.1 ค้นหาศักยภาพและสภาพการณ์ของตำบลที่จะดำเนินการ โดยการสำรวจ
และรวบรวมข้อมูล

3.2 การเตรียมวางแผนโครงการซึ่งได้รับความเห็นชอบจากอำเภอและตำบลแล้ว

3.3 รูปแบบเบ็ดเสร็จของการพัฒนาชนบทผสมผสานนี้ ครอบคลุมทั้งในแง่
กายภาพและแง่อื่น ๆ

เมื่อได้ดำเนินการมาถึงขั้นนี้ และมีประสบการณ์พอสมควร โครงการ PELITA 3
ก็จะเร่งดำเนินการกับตำบลที่ยากจนก่อน

4. คณะกรรมการหมู่บ้านด้านพัฒนาสังคม (The Lembaga Social Desa LSD/Village Social Committees)

โครงการ LSD มีจุดประสงค์ที่จะให้มีการริเริ่มกิจกรรมของชุมชนและช่วยตนเอง รวมทั้งการที่จะให้มีการใช้ประโยชน์เต็มที่จากทรัพยากรมนุษย์ และการเอื้อสถาบันที่จะให้มีการเข้ามีส่วนร่วมในชุมชน

โครงการนี้รวมถึงการฝึกอบรมและโครงการ PKK เพื่อปรับปรุงสวัสดิการด้านการวางแผนครอบครัวด้วย

5. การฝึกอบรมชุมชน (Community Trainings)

มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาความรู้ ความสามารถของผู้นำชุมชนจากกลุ่มศักยภาพต่าง ๆ ในหมู่บ้าน

ศูนย์ฝึกอบรมชุมชน (PL-LSD) ตั้งขึ้นที่จังหวัด และจัดตั้งขึ้นในแต่ละตำบลต่อไป

6. โครงการ PKK (The PKK Programme)

เป็นโครงการเพื่อส่งเสริมชีวิตความเป็นอยู่ของครอบครัว โดยเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจในวิชาการหลาย ๆ ด้านพร้อมกัน เช่น การเลี้ยงดูเด็ก การสร้างนิสัยโภชนาการที่ดี การจัดเตรียมอาหาร การดูแลสุขภาพอนามัย การฝีมือ การปลูกผักสวนครัว และเลี้ยงสัตว์

โครงการนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะเพิ่มพูนความรู้ความสามารถของแต่ละคนในครอบครัว หรือให้เขาอุทิศตนให้ชุมชนได้เต็มที่ กิจกรรมของกลุ่มในหน่วยชุมชนย่อย ๆ เป็นสิ่งสำคัญ กลุ่มเหล่านี้มีประสิทธิภาพ เพราะกลุ่มสามารถใช้วิธีการแบบสั่งการ และแบบติดต่อถึงทุกประตูบ้านได้

นอกจากนี้ การออกเยี่ยมภาคสนามจะช่วยให้เข้าใจถึงประโยชน์ของโครงการได้ดีขึ้น

7. เงินอุดหนุนประจำปี The Rural Development Aid (Inpress Desa)

โครงการเงินอุดหนุนนี้เริ่มในแผน PELITA 1 และยังคงดำเนินการอยู่จวบจนปัจจุบัน โครงการนี้ครอบคลุมถึง

1. กิจกรรมต่อเนื่องเพื่อให้บรรลุถึงระดับหมู่บ้านพัฒนาแล้ว (Swasembada)
2. โครงการและกิจกรรมเพื่อยกระดับเศรษฐกิจของชนบท
3. ในอนาคตปริมาณเงินอุดหนุนจะเป็นเครื่องตัดสินระดับขั้นในการพัฒนาหมู่บ้าน
  - หมู่บ้านยังไม่ได้พัฒนา (Swadaya) จะได้รับเงินอุดหนุนมากกว่าหมู่บ้านกำลังพัฒนา (Swakarya) และหมู่บ้านพัฒนาแล้ว (Swasembada)

เงินอุดหนุนจะใช้ได้ในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน 4 ประการต่อไปนี้ การผลิต การติดต่อสื่อสาร การตลาด และโครงสร้างพื้นฐานด้านสังคม

หมู่บ้านโดยผู้นำทางการและไม่เป็นทางการ จะพิจารณาตัดสินว่าโครงการใดสมควรจะได้รับเงินอุดหนุน

ผลการพิจารณาตัดสินจะเป็นพื้นฐานในการวางแผนโครงการในระดับตำบล (โดยกำหนด และระดับอำเภอต่อไป)

แนวการดำเนินการในการให้เงินอุดหนุน ซึ่งรวมถึงการจัดสรรเงินด้วยนั้นอยู่ในความเห็นชอบของรัฐมนตรีมหาดไทย รัฐมนตรีการคลัง และเลขาธิการคณะกรรมการวางแผนแห่งชาติ (BAPPENAS)

หลังจากจังหวัด (Bupati/Mayor) อนุมัติแผนแล้ว ผู้ใหญ่บ้านจะสามารถเบิกเงินได้ที่ธนาคารในตำบลได้ การที่โครงการต้องผ่านการอนุมัติหลายระดับก็เพื่อให้แน่ใจว่าแผนของหมู่บ้านจะไม่ขัดกับแผนพัฒนาชนบทภาค

รัฐมนตรีมหาดไทยเป็นผู้รับผิดชอบในการวางแผน รายงาน และการเบิกจ่ายเงิน สิ่งที่น่าสนใจสำหรับเงินอุดหนุนโครงการนี้คือ หากจะประเมินค่าออกมาเป็นเงินแล้ว โครงการที่ดำเนินการแล้วแต่ละโครงการได้รับเงินอุดหนุนจำนวนมากกว่าเงินอุดหนุนที่จะได้จากรัฐบาล เนื่องจากการมีส่วนร่วมของประชาชนและการใช้ประโยชน์จากวัสดุในท้องถิ่นนั่นเอง

การควบคุมเงินอุดหนุนอยู่ในความรับผิดชอบของ

1. ผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย และสำนักงานผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทยในระดับจังหวัด
2. อธิบดีการควบคุมการเงินแห่งชาติ และสำนักงานในระดับภาค
3. คณะกรรมการตรวจบัญชีระดับสูง
8. การทำให้เศรษฐกิจชนบทเข้มแข็งขึ้น (Strengthening Rural Economy)

ดังได้กล่าวแล้วว่ามี การเสริมสร้างการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน (ในชนบท) ในด้านเศรษฐกิจอย่างมากมหาศาล โดยใช้เงินอุดหนุนโครงการประจำปี (Inpress Desa) และการมีส่วนร่วมของชาวชนบท อันอาจนับได้ว่าเป็นกิจกรรมอันดำเนินการเป็นปฐุม (และจะดำเนินการต่อไป) ในการเสริมสร้างเศรษฐกิจชนบทให้เข้มแข็งในรูปของกิจกรรมเพิ่มพูนรายได้และการแจกงาน

โครงการนี้จะรวมถึงโครงการย่อยเพื่อเสริมสร้างเศรษฐกิจต่าง ๆ เช่น อุตสาหกรรมในครัวเรือน การให้สินเชื่อ การเก็บตุนข้าว โดยเน้นการจ้างงานและกิจกรรมเพิ่มพูนรายได้แก่ผู้ที่ยากจน

โครงการนี้จะมีผลให้โครงการข้างเคียงอื่น ๆ เช่น การโภชนาการ สุขภาพอนามัย ของครอบครัว และการศึกษา ประสบผลสำเร็จ และจะมีอิทธิพลเหนือทัศนคติของชาวบ้าน ในเรื่องของการเปลี่ยนแปลง

9. โครงการปรับปรุงที่อยู่อาศัย (The Housing Improvement Programme)

โครงการนี้เป็นโครงการเริ่มของการเพิ่มพูนสวัสดิการคนยากจนและในขณะ เดียวกัน กระตุ้นให้พวกเขากระทำกิจกรรมซึ่งจะมีผลให้ชีวิตความเป็นอยู่โดยทั่วไปดีขึ้น หาก มีที่อยู่อาศัยดีก็จะทำอะไรได้อีกมาก

10. โครงการครอบครัวอพยพ (The Resettlement Programms)

โครงการนี้เป็นโครงการอพยพครอบครัวเพื่อไปสู่โอกาสที่ดีกว่า เป็นโครงการ ที่วางแผนการมาแล้วอย่างรอบคอบ ต้องใช้เงินก้อนใหญ่และไม่ใคร่จะแพร่หลายรับใช้มวลชน ได้จำนวนมากนัก

โครงการนี้จะช่วยกลุ่มคนที่อยู่ในท้องที่ที่หนาแน่น และในท้องที่กันดารห่างไกล ความเจริญมาก ๆ จนไม่อาจได้รับบริการจากทางราชการได้ คนเหล่านี้จะอยู่ไกลมาก มักจะ ขาดการติดต่อสื่อสารกับโลกภายนอก มีรายได้ต่ำกว่า

โครงการครอบครัวอพยพนี้ จะครอบคลุมถึงบุคคลอื่นนอกจากนี้ ได้แก่

- ประชาชนในพื้นที่ขนาดเล็กและอยู่กันหนาแน่น ซึ่งพื้นที่ดินนับวันจะเลวลง เพราะต้องเลี้ยงคนจำนวนมากขึ้น ๆ ประชาชนมักจะประสบความหายนะ
- พื้นที่ที่มีภัยพิบัติทางธรรมชาติ
- พื้นที่ซึ่งจะทำการปลูกป่า
- พื้นที่ในเขตการก่อสร้างแห่งการพัฒนาของชาติ
- ชายแดนหรือพื้นที่เขตแทรกซึม

โครงการครอบครัวอพยพอาจจะดำเนินการให้อพยพไปอยู่ที่แห่งใหม่ อาจจะ ในเกาะเดียวกันนั่นเอง หรือภายในเขตจังหวัดเดียวกัน

นอกจากโครงการต่าง ๆ ดังได้กล่าวมาทั้งหมดนี้แล้ว กรมการพัฒนาชนบท (KGRD) ยังได้ร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ๆ ในการสนับสนุนโครงการที่มีความสำคัญอันดับต้น (ของ หมู่บ้าน) ซึ่งโดยมากมักจะเป็นในลักษณะक्रमเขตและยังช่วยเสริมสร้างการดำเนินการและ กลไกการรับคำสั่งปฏิบัติการของระดับเบื้องล่างอีกด้วย